

Bedrijfseffectentoets wetsvoorstel dierenaantallen en volksgezondheid

Algemeen

1. Heeft de ontwerpregelgeving naar verwachting bedrijfseffecten? Ja
2. Voor hoeveel bedrijven en welke categorieën bedrijven worden de bedrijfseffecten verwacht?
  - a. Welke branches worden geraakt? → In beginsel kunnen alle veehouderijsectoren (circa 40.000 bedrijven) worden geraakt waarvan de omvang van de houderij in verband kan worden gebracht met risico's voor de volksgezondheid.
  - b. Worden alle bedrijven in de betreffende branche(s) geraakt of een speciale groep (niet)? → Maatregelen die gebaseerd worden op het wetsvoorstel zullen naar verwachting overwogen kunnen worden in met name veedichte provincies in het oosten en zuiden van Nederland.
  - c. Hoeveel bedrijven ondervinden de effecten naar schatting? → Ingeschat wordt dat maximaal 2000 bedrijven met de maatregelen te maken kunnen krijgen.
  - d. In hoeverre slaan de effecten neer bij het MKB (<250) en microbedrijven (1-9 werknemers)? → Het overgrote deel van de bedrijven die met de maatregelen te maken kunnen krijgen zijn gezinsbedrijven zonder werknemers of bedrijven met enkele werknemers (microbedrijven) .

Regeldrukeffecten

3. Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de **administratieve lasten** (informatieverplichtingen aan de overheid) inclusief toezichtlasten van de betrokken bedrijven (stijgingen en dalingen)?
  - a. Beschrijf de informatieverplichtingen die worden ingevoerd of afgeschaft. → Indien besturen van provincies of gemeenten daartoe besluiten kunnen ze gebruik maken van drie in elkaars verlengde liggende instrumenten waarmee regulerend kan worden opgetreden teneinde gezondheidsrisico's als gevolg van aantallen dieren te voorkomen of te beperken.
    1. het aanwijzen van veedichte (deel)gebieden
    2. het vaststellen van de dierenaantallen per veehouderijlocatie;
    3. het vaststellen van een verordening.Het vaststellen van de dierenaantallen per veehouderijlocatie kan, afhankelijk van de wijze waarop dit ingevuld wordt, tot informatieverplichtingen leiden. Provincies of gemeenten kunnen besluiten om de veehouders waarvoor de maatregelen zijn bedoeld ambtshalve een beschikking te sturen waarin de dierenaantallen worden genoemd die maximaal op de locatie mogen worden gehouden. Provincies of gemeenten kunnen de dierenaantallen baseren op gegevens die bij de Rijksoverheid beschikbaar zijn (zie b.). Dit is voor de betrokken veehouders administratief de minst belastende variant omdat veehouders niets hoeven te doen. Provincies of gemeenten kunnen echter ook besluiten tot het inwinnen van informatie bij de veehouders zelf. Dit betreft dan een opgave aan de bevoegde instantie door de veehouder van het aantal dieren van een bepaalde soort en categorie dat op de veehouderijlocatie wordt gehouden (zie b.). Deze opgave kan periodiek opnieuw worden gevraagd waarbij de frequentie afhankelijk is van wat daarover in de provinciale of gemeentelijke verordening wordt opgenomen.

- b. Motiveer waarom nieuwe informatieverplichtingen nodig zijn en of de minst belastende variant is gekozen (beschrijf indien mogelijk alternatieven). → De informatieverplichting is nodig teneinde de voorgenomen maatregelen te kunnen effectueren.
- Provincies en gemeenten kunnen een beroep doen op de gegevens die het Ministerie van Economische Zaken inwint in het kader van de verplichtingen die voortvloeien uit de Regeling identificatie en registratie (I&R) die geldt voor runderen, varkens, schapen en geiten en de gecombineerde opgave onderdeel landbouwtelling.
- Indien provincies of gemeenten besluiten om bij veehouders zelf informatie in te winnen kan worden aangesloten bij de administratieve verplichtingen die veehouders al hebben in het kader van de Meststoffenwet en de milieuwetgeving. Voor het beperkte aantal bedrijven die meerdere locaties exploiteren zal mogelijk een aanvulling op de dieradministratie nodig zijn omdat de Meststoffenwet alleen een administratie per bedrijf verlangt en niet per locatie.
- c. Maak per informatieverplichting een berekening van:
- de corresponderende tijdsbelasting per handeling (schatting)
  - x het uurtarief
  - x de frequentie waarmee een bedrijf deze handeling moet doen
  - x het aantal bedrijven dat aan deze verplichting moet voldoen. → Indien provincies of gemeenten besluiten om bij veehouders zelf informatie in te winnen dan komt dit neer op een eenmalige belasting van 4 uur (eerste melding) en jaarlijks 1 uur (update). Met een aangenomen uurtarief van € 37,= per uur en 2000 bedrijven die met de maatregelen te maken krijgen, zijn de eenmalige administratieve lasten € 300.000,= en de structurele administratieve lasten €75.000,=.
- d. Maak een inschatting van de kosten die bedrijven zullen maken voor de inhuur van externe diensten om aan de informatieverplichtingen te voldoen. → Voor het voldoen aan de informatieverplichtingen is de inhuur van externe krachten niet nodig. Aan de informatieverplichting kan worden voldaan via de dieradministratie die door de ondernemer wordt bijgehouden.
- Tegen de ambthalt vaststelling van de dieraantallen per locatie is bezwaar en beroep mogelijk. Indien een veehouder gebruik maakt van de mogelijkheid van bezwaar en beroep zal hij/zij mogelijk een beroep doen op een externe dienst. Het is echter niet mogelijk om een schatting te maken van het aantal te verwachten beroepsprocedures. Dit aantal is vermoedelijk laag omdat de ambtshalve vaststelling in de meeste gevallen zal geschieden op basis van de dieraantallen die de veehouder zelf heeft geadministreerd.
- e. Saldeer de berekeningen naar een totaaleffect voor administratieve lasten. Maak onderscheid tussen jaarlijks terugkerende (structurele) lasten en eenmalige lasten. → Zie punt c en d. De eenmalige lasten worden geschat op € 300.000,= en de jaarlijkse op € 75.000,=.
- f. Specificeer voor het MKB en microbedrijven. → Het betreft vrijwel uitsluitend microbedrijven.

4. Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de **inhoudelijke nalevingskosten** van de betrokken bedrijven (stijgingen en dalingen)?

- a. Beschrijf de inhoudelijke verplichtingen die worden ingevoerd of afgeschaft. → Er zijn geen inhoudelijke verplichtingen. Het betreft louter een verbod op het houden van meer dieren dan in de beschikking is aangegeven.
- b. Motiveer waarom nieuwe inhoudelijke verplichtingen nodig zijn en of de minst belastende

- variant is gekozen (beschrijf indien mogelijk alternatieven) → zie a.
- c. Geef per nieuwe inhoudelijke verplichting aan op welke wijze(n) bedrijven naar verwachting zullen voldoen aan de nieuwe eisen. → zie a.
  - d. Beschrijf indien van toepassing de huidige normering. → Er is geen huidige normering op basis van de Wet dieren die direct ingrijpt op te houden dieraantallen per locatie. Het omgevingsrecht, met name de milieuwetgeving, kan indirect wel invloed hebben op aantallen dieren per locatie. Ook geldt in enkele provincies een op de wet ruimtelijke ordening gestoelde verordening die grenzen stelt aan het bouwblok wat indirect ook dieraantallen begrenst.
  - e. Maak een inschatting van de (meer)kosten die bedrijven moeten maken om van de huidige normering naar de nieuwe normering over te gaan. → Er zal in de meeste gevallen geen sprake zijn van meerkosten. Zie verder bij vraag 6.
  - f. Saldeer de berekeningen naar een totaaleffect voor inhoudelijke nalevingskosten. Maak indien van toepassing onderscheid tussen eenmalige lasten en jaarlijks terugkerende lasten. → zie a.
  - g. Specificeer voor het MKB en microbedrijven. → zie a.
5. In het geval van **implementatie van EU-regelgeving**: is gekozen voor lastenluwe implementatie, zonder "nationale koppen" en met optimaal gebruik van "kan-bepalingen"? → Het betreft geen implementatie van EU-regelgeving.
- a. Wordt de EU-regelgeving geïmplementeerd op een wijze die voor Nederlandse bedrijven de minst mogelijke lasten veroorzaakt of, in geval van vereenvoudigingen, de grootst mogelijke lastenvermindering inhoudt? → zie antwoord op de hoofdvraag.
  - b. Zo nee, motiveer waarom niet voor de meest lastenluwe variant is gekozen. → zie antwoord op de hoofdvraag.
  - c. Geef aan wat de "meerkosten" voor Nederlandse bedrijven zijn in termen van administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten als gevolg van de keuze voor de niet meest lastenluwe variant. → zie antwoord op de hoofdvraag.
  - d. Geef bij niet-maximaal lastenluwe implementatie zo mogelijk aan voor welke oplossingen is gekozen in relevante omringende Lidstaten. → zie antwoord op de hoofdvraag.

Overige bedrijfseffecten

6. Welke andersoortige kosten en baten worden op grond van deze ontwerpregelgeving voorzien? (denk aan financiële kosten die niet onder regeldrukdefinities vallen, rechtstreekse afdrachten aan de overheid zoals belastingen en leges, verbodsbepalingen of de opheffing daarvan, omzetsdervingen of omzetsstijgingen en andersoortige baten die niet onder regeldrukdefinities vallen) →
- Een verbod op het houden van dieren in grotere aantallen dan bij beschikking is vastgesteld kan leiden tot kosten als gevolg van niet benutte productiecapaciteit (arbeid, gebouwen) waardoor afname van verdien capaciteit en omzetsderving kan optreden of een geambieerde omzetsstijging onmogelijk kan maken. De mate waarin dit effect optreedt is afhankelijk van de begrenzing die bij verordening wordt vastgesteld en de duur van de maatregelen. In dit verband wordt opgemerkt dat de maatregelen uiterlijk na vijf jaren verlopen tenzij provinciale staten of de gemeenteraad gemotiveerd een nieuw besluit nemen.

In de waarschijnlijk zeldzame gevallen dat de begrenzing noopt tot krimp van het aantal dieren op een locatie kan de economische schade voor de betrokken ondernemers aanzienlijker zijn omdat krimp leidt tot onderbezetting van productiecapaciteit en mogelijk tot kapitaalvernietiging. Het begrenzen van de dierintensiteit of het aantal dieren op een veehouderijlocatie of een gebied hoeft echter niet het einde te betekenen van de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf. Decentrale overheden kunnen besluiten om vrijkomende productiecapaciteit (bijvoorbeeld van stoppende bedrijven) binnen een veerrijk gebied te herverdelen. Indien er grenzen worden gesteld aan een veehouderijlocatie kan het bedrijf eventueel ook groei realiseren door het aankopen van een andere locatie binnen of buiten het aangewezen veerrijke gebied. Echter de gevolgen voor het bedrijfsleven zullen eerst blijken bij de maatregelen die provincies of gemeenten bij verordening nemen. De bedrijfseffecten kunnen dan ook pas concreet gemaakt worden als de details van de besluiten van provincies of gemeenten bekend zijn.

Markteffecten

7. Wat zijn de gevolgen van de ontwerpregelgeving voor de werking van de markt? → De gevolgen voor de werking van de markt zijn hoogstwaarschijnlijk verwaarloosbaar. De mogelijke maatregelen kunnen leiden tot een (in principe tijdelijke) begrenzing van het aantal dieren op veehouderijlocaties bij een relatief beperkt aantal bedrijven. Hierdoor zou het aanbod van (slacht)dieren en dierlijke producten regionaal negatief kunnen worden beïnvloed. De veehouderijketens zijn echter dusdanig gestructureerd en georganiseerd dat een tijdelijk regionaal lager aanbod gecompenseerd kan worden door aanbod van elders.
- Waarom wordt gekozen voor beleid dat aangrijpt bij de werking van de markt? Welk probleem ten aanzien van de werking van de markt wordt met het beleid opgelost? → zie antwoord op de hoofdvraag
  - Beschrijf de huidige marktstructuur (vraagzijde én aanbodzijde van de markt). Hoe zal deze mogelijk veranderen na beleidswijziging? Is flankerend beleid benodigd (bijv. markttoezicht)? → zie antwoord op de hoofdvraag.
  - Beschrijf het huidige gedrag van marktpartijen (vraagzijde én aanbodzijde). Hoe zal dit mogelijk veranderen na beleidswijziging? Is flankerend beleid benodigd (bijv. consumentenbeleid)? → Alle veehouderijbedrijven hebben te maken met toeleverende bedrijven (voerleveranciers, diensten, mechanisatiebedrijven, aannemers) en afnemende bedrijven zoals verwerkende industrie (zuivelindustrie, slachterijen, destructiebedrijven) en transportbedrijven. Het begrenzen van veehouderijbedrijven kan invloed hebben op het gedrag van de toeleverende en afnemende bedrijven. Kwantumkortingen en kwantumtoeslagen van toeleverende en afnemende bedrijven zullen mogelijk voor de veehouder in ongunstige zin worden bijgesteld of worden gemist. Innovaties door toeleverende en afnemende bedrijven zullen mogelijk niet (verder) worden ontwikkeld en in de markt worden gezet. Banken zullen mogelijk meer terughoudend worden met het financieren van vervangingsinvesteringen. De mate waarin de beschreven effecten optreden is uiteraard sterk afhankelijk van de aard en duur van de maatregelen en het aantal bedrijven dat met de maatregelen te maken krijgt. Landelijk is dit aantal bescheiden maar regionaal kunnen de beschreven effecten in meer of mindere mate spelen.

- d. Hoe draagt de veranderde marktstructuur en/of gedragingen van marktpartijen bij aan de:
- kwaliteit (objectief gemeten, subjectief ervaren, keuzebreedte / differentiatie, leveringszekerheid)
  - toegankelijkheid (beschikbaarheid, bereikbaarheid, betaalbaarheid)
  - doelmatigheid (statische en dynamische efficiëntie)
- zie antwoord op de hoofdvraag. Er worden geen blijvende veranderingen in de marktstructuur voorzien.

8. Wat zijn de sociaaleconomische effecten van ontwerpregelgeving; met name de verwachte ontwikkelingen op werkgelegenheid en arbeidsvoorwaardenontwikkeling?

→ De sociaaleconomische effecten zijn sterk afhankelijk van de aard en duur van de maatregelen. Begrenzen van het aantal dieren op veehouderijlocaties zal het mogelijk voor opvolgers minder aantrekkelijk maken om het bedrijf over te nemen. Dit heeft ook psychologische effecten in de zin van afname van arbeidsvreugde bij de zittende ondernemers en wijziging van beroepskeuze van mogelijke bedrijfsopvolgers. De werkgelegenheid zal negatief worden beïnvloed maar er wordt geen effect verwacht op de ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden. Daar staat tegenover dat de onrust over mogelijke gezondheidseffecten kan afnemen.